

Erik Casten Carlberg in memoriam

Erik Casten Carlberg har nyligen avlidit. Han är väl känd för oss som arbetat länge med Kungliga Nationalstadsparken. Det var han, själv arkitekt, och ett par andra departementstjänstemän – arkitekten Lars Sundström och fil.kand Sonja Eriksson – som utarbetade regeringens proposition 1994/95:3, den som låg till grund för riksdagens enhälliga beslut att i dåvarande Naturresurslagen, numera Miljöbalken infoga en särskild paragraf som definierar området Ulriksdal – Haga – Brunnsviken – Djurgården som en nationalstadspark. Arbetet ägde rum på Miljö- och naturresursdepartementet efter en omfattande remissrunda. Regeringen var borgerlig och departementet leddes av centerpartisten Görel Thurdin. Begreppet "nationalstadspark" var en nybildning. Nationalparker finns och ska vara vild natur och ägda av staten i sin helhet. Nu gällde det att skydda ett område mitt inne i en storstad, fylld av kulturhistoria, många byggnader, en del – ganska stora – vägar m.m. Kulturresevat och byggnadsminnen kan bara användas för begränsade objekt och områden. Lösningen blev att uppfinna ett nytt begrepp, nationalstadspark. Kungliga nationalstadsparken, som området sedermera döptes till, angavs i lagen också vara ett *riksintresse*. Därtill angavs att just detta riksintresse, och hitintills endast detta, inte fick vägas mot andra riksintressen, såsom behov av militära anläggningar, tätorters behov av expansion m.m. De som skrev propositionen förstod att utan dessa begränsningar skulle ett område som ligger mitt inne i en storstad snart vara prisgivet.

Efter pensioneringen flyttade Erik Casten till Båstad. Men han var mycket lätt att locka till Stockholm för att tala om Nationalstadsparken, senast i maj 2016, när Vitterhetsakademien ordnade ett symposium om lagstiftningen om nationalstadsparken och hur den tillämpats. Erik Casten var förvånad över att domstolarna tolkat lagen så frikostigt ur byggintressenas synvinkel. Hans utgångspunkt var landskapet och vikten av att skydda områden vars natur- och kulturvärden har särskilt stor betydelse i ett nationellt eller internationellt perspektiv. I detta fall gällde det en serie av kungliga parker. I detta arbete föregick han vad som senare kommit att kodifieras i den Europeiska landskapskonventionen.

Richard Murray

Nedanstående länk leder till en nekrolog i Dagens Nyheter den 14 december.

<https://web.retriever-info.com/go/?a=19340&s=50915&p=333528&x=5ebc325ca8357e4d6be06881cb62a25a&d=05091520161214cff2fcf40332e2228bad6616a43fe6bc&sa=2004410>